

Forvaltningsrevisjonsrapport Buen sykehjem - rådmannens oppfølging av vedtak

---

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Melhus kommune

Møtedato

07.11.2016

Saknr

31/16

Saksbehandler Eva J. Bekkavik

Arkivkode FE - 217, TI - &58

Arkivsaknr 15/66 - 12

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Vedlegg

Melding om politisk vedtak - Forvaltningsrevisjon Buen sykehjem
Rådmannens oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak 24/2016
Vedlegg til rådmannens oppfølging

Utrykt vedlegg

Kontrollutvalgets sak 5/2016 Forvaltningsrevisjonsrapport Buen sykehjem
Kommunestyrets sak 24/2016 Forvaltningsrevisjon Buen sykehjem

Saksutredning

På kontrollutvalgets møte den 29. februar 2016 i sak 5/2016 ble Forvaltningsrevisjonsrapporten " Buen sykehjem - Medvirkning og etterlevelse av regelverket" behandlet.

Nedenfor kommer et kort utdrag fra forvaltningsrevisjonsrapporten.

Revisjon Midt-Norge IKS formulerte følgende problemstillinger for prosjektet:

1. Er medvirkning fra brukere og pårørende i tråd med pasient- og brukerrettighetsloven?
2. Drives Buen sykehjem i tråd med regelverket?

Revisjonens konklusjon

Er medvirkning fra brukere og pårørende i tråd med pasient- og brukerrettighetsloven?

Denne loven har som formål å sikre brukerne trygghet, respekt og integritet gjennom medvirkning og rett til å bestemme over eget liv. I dette ligger også at helsehjelp bare kan gis med pasientens samtykke, med mindre det foreligger et rettsgrunnlag for å gi helsehjelpen uten samtykke.

Revisor konkluderer med at bruker og pårørendemedvirkningen ved Buen sykehjem synes å være varierende og personavhengig. Revisor er ikke kjent med at virksomhetsledelsen innhenter noen systematisk informasjon om tilstanden for bruker og pårørendemedvirkning ved sykehjemmet, eller at det gjøres jevnlige vurderinger av denne medvirkningen.

Revisor har undersøkt rutiner og praksis for vurdering av samtykkekompetanse og bruk av tvang. Ut ifra de data som er framlagt, er vår konklusjon at en del ansatte har for svak kunnskap om vurdering av samtykkekompetanse og det å identifisere mulige tvangssituasjoner. I tillegg konkluderer vi med at Buen ikke dokumenterer vurderinger av samtykkekompetanse i tilstrekkelig grad.

Våre data gir flere indikasjoner på at det kan forekomme ulovlige tvangssituasjoner ved Buen, men de gir også uttrykk for at ansatte ved Buen er flinke til å bruke tillitsskapende tiltak, og gjennom det unngår tvangssituasjoner. De tvangsvedtakene vi har kontrollert, var etter vår vurdering fattet i tråd med loven.

Et særlig spørsmål er om Buen har praksis for å holde pasienter innesperret ved hjelp av ulovlig tvang. Spørsmålet kommer på spissen fordi det p.t. kun er én pasient som har vedtak om tilbakeholdelse, men det er likevel praksis for å låse en del dører, og hoveddøren ut fra demensavdelingen har dørlås som er krevende å få opp for mange pasienter (tvillingknapp). Noen ansatte sier imidlertid at de i praksis håndterer dette innenfor regelverket ved hjelp av tillitsskapende tiltak. Revisor kan derfor ikke konkludere med at pasienter holdes tilbake ved hjelp av ulovlig tvang, men anser det som klart at sykehjemmet i større grad må sørge for opplæring, drøfting og refleksjon rundt dette temaet, slik at alle ansatte har en omforent forståelse for de grensene regelverket setter.

Drives Buen sykehjem i tråd med regelverket?

For den andre problemstillingen, så konkluderer revisor med at sykehjemmet i all hovedsak drives i tråd med det regelverk som har vært gjenstand for revisors undersøkelser.

Dette gjelder i hovedsak aspekter ved kvalitet i tjenestene, internkontroll og legemiddelhåndtering. Revisor vil allikevel påpeke to forhold som fremstår som utfordringer knyttet til sykehjemmets etterlevelse av regelverket: Det ene er at beboernes aktivitetstilbud ikke synes å være tilfredsstillende, med utgangspunkt i dette skal være variert og tilpasset, og at tilbud om fysioterapi ikke er prioritert for beboere med behov.

Det andre er at ansattes kunnskap om og bruk av de ulike elektroniske dokumentasjonssystemene synes å være for svak. Dette innebærer i praksis stor risiko for at Buens rutiner på flere områder ikke fungerer.

Revisors anbefalinger:

Revisor vil anbefale rådmannen å:

- Framskaffe en oversikt over områder ved Buen sykehjem der det er fare for svikt eller mangel på oppfyllelse av myndighetskrav, samt en plan med tiltak for å redusere risikoer.
- Iverksettes tiltak som sikrer en forutsigbar bruker- og pårørendemedvirkning.
- Sørge for at alle ansatte har god kunnskap om vurdering og dokumentasjon av pasienters samtykkekompetanse.
- Sørge for at alle ansatte er i stand til å identifisere pasienters motstand mot helsehjelp og at vilkår for bruk av tvungen helsehjelp overholdes.
- Sørge for at digitale systemer fungerer optimalt, at ansatte har tilstrekkelig kunnskap og ferdigheter i bruk av dokumentasjonssystemene, og at disse brukes.

Politisk behandling:

Kontrollutvalget vedtok følgende i sak 5/2016:

Kontrollutvalget tar rapporten til orientering og legger den frem for kommunestyret med følgende innstilling:

1. Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapport " Buen sykehjem - Medvirkning og etterlevelse av regelverket" til orientering.
2. Kommunestyret ber rådmannen følge opp anbefalingene i rapportens pkt 6.2.
3. Kommunestyret ber rådmannen gi kontrollutvalget skriftlig tilbakemelding om hvordan anbefalingene er fulgt opp innen 01.09.2016.

Kommunestyret hadde forvaltningsrevisjonsrapporten opp til behandling i sitt møte 19.04.2016 i sak 24/2016 og gjorde følgende vedtak:

1. Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapport " Buen sykehjem - Medvirkning og etterlevelse av regelverket" til orientering.
2. Kommunestyret ber rådmannen følge opp anbefalingene i rapporten som

er som følger:

- fremskaffe en oversikt over områder ved Buen sykehjem der det er fare for svikt eller mangel på oppfyllelse av myndighetskrav, samt en plan med tiltak for å redusere risikoer
  - Iverksette tiltak som sikrer en forutsigbar bruker- og pårørendemedvirkning
  - sørge for at alle ansatte er i stand til å identifisere pasienters motstand mot helsehjelp og at vilkår for bruk av tvungen helsehjelp overholdes
  - sørge for at digitale systemer fungerer optimalt, at ansatte har tilstrekkelig kunnskap og ferdigheter i bruk av dokumentasjonssystemene, og at disse brukes.
  - Kommunestyret ber rådmannen gi kontrollutvalget skriftlig tilbakemelding om hvordan anbefalingene er fulgt opp innen 01.09.2016. Anbefalingene oversendes til komite for helse og omsorg og kommunestyret.
3. Kommunestyret ber om at rådmannen ser forvaltningsrevisjon om Buen sykehjem i forbindelse med gjennomgangen av helse- og omsorgstjenestene.

Komite for helse og omsorg fikk på sitt møte 15.06.2016 i sak 34/16 rådmannens tiltaksplan for å følge opp forvaltningsrevisjonsrapporten. Tiltaksplanen ble tatt til orientering. Komiteen ba også om en orientering, hvert halvår, om hvordan tiltaksplanen følges opp og evalueres.

Kommunestyret hadde tiltaksplanen opp til behandling på sitt møte 21.06.2016 i sak 72/2016 og gjorde følgende vedtak:

Tiltaksplanen for å følge opp anbefalingene i forvaltningsrevisjonsrapporten «Buen sykehjem – Medvirkning og etterlevelse av regelverket» tas til orientering.

Rådmannens tilbakemelding

Rådmannen har i brev av 16.08.2016 gitt tilbakemelding til kontrollutvalget (vedlegg).

Kontrollutvalgssekretariatets konklusjon

Kontrollutvalget må ta stilling til om de fortsatt skal ha fokus på kommunen sitt arbeid med å få på plass anbefalingene som revisor ga i rapportens pkt. 6.2, eller om de anser kommunestyrets vedtak som fulgt opp.